From: Leo Dubbelaar <secretaris@cuypersgenootschap.nl>
Sent: maandag 21 september 2020 22:24:31
To: Info; Griffie
Cc:
Subject: Zienswijze Cuypersgenootschap op bestemmingsplan Dijkweg nabij 11
Attachments: Westland zienswijze bestemmingsplan Dijkweg.pdf; Westland Zienswijze HVNH op bestemmingsplan Dijkweg Naaldwijk.pdf

Geacht gemeente bestuur,

Bijgaand dient het Cuypersgenootschap een zienswijze in tegen het ontwerp bestemmingsplan Dijkweg nabij 11 te Naaldwijk dat thans ter inzage ligt. We verwijzen naar de zienswijze van de HVNH. Voor het overige verwijzen wij naar bijgaande correspondentie. Graag worden wij ingelicht over het verloop van deze procedure.

Met vriendelijke groet,
Leo Dubbelaar, secretaris Cuypersgenootschap

HET CUYPERS GENOOTSCHAP
Stichting tot behoud van het negentiende- en twintigste-eeuwse cultuurgoed in Nederland
www.cuypersgenootschap.nl
Alferbos 264 | 2715 TN | Zoetermeer

Secretariaat: Alferbos 246 / 2715 TN Zoetermeer / telefoon: 06-23398363

website: www.cuypersgenootschap.nl / e-post: secretaris@cuypersgenootschap.nl

IBAN-rek.nr. NL34 INGB 0004 3323 98 Druten / Kamer van Koophandel nr. 14110072

HET CUYPERS GENOOTSCHAP

Stichting tot behoud van het negentiende- en twintigste-eeuwse cultuurgoed in Nederland

Aan: de Raad van Westland
Cluster Beleid/Stedenbouw en
Bestemmingsplannen

Postbus 150

2670 AD NAALDWIJK

Zoetermeer, 21 september 2020

Onderwerp: Zienswijze Ontwerp Bestemmingsplan Dijkweg nabij 11 te Naaldwijk

Geachte raadsleden,

Van 14 augustus 2020 t/m 24 september 2020 is het ontwerp bestemmingsplan Dijkweg nabij 11 te Naaldwijk ter inzage en kan er zienswijze worden ingediend.

Het bestemmingsplan maakt de bouw van een appartementencomplex met 20 appartementen en op de begane grond een maatschappelijke ruimte mogelijk op de “Harmonie”locatie gelegen in het centrum van Naaldwijk op de hoek Verdilaan/Dijkweg.

Stichting Cuypersgenootschap, een landelijke stichting voor het behoud van gebouwd erfgoed voelt zich geroepen om een zienswijze te geven op het plan. We verwijzen naar de zienswijze van de Historische Vereniging Naaldwijk-Honselersdijk (HVNH) die we volledigheidshalve als bijlage bijvoegen. Wij onderschrijven de zienswijze van de HVNH.

We verzoeken uw raad om medewerking aan het bestemmingsplan te onthouden en verzoeken u de invulling van het gebied te heroverwegen waarbij bebouwing, passend aan de historische dorpskern van Naaldwijk wordt gerealiseerd.

Graag worden wij ingelicht over de stand van zaken betreffende dit dossier.

Hoogachtend,
Het bestuur van Stichting het Cuypersgenootschap,

Namens deze,
L.W. (Leo) Dubbelaar, secretaris

Secretariaat: Alferbos 246 / 2715 TN Zoetermeer / telefoon: 06-23398363
website: www.cuypersgenootschap.nl / e-post: secretaris@cuypersgenootschap.nl
IBAN-rek.nr. NL34 INGB 0004 3323 98 Druten / Kamer van Koophandel nr. 14110072

Historische Vereniging
Naaldwijk - Honselersdijk

Naaldwijk
12 sept. 2020

Zienswijze HVNH

op bestemmingsplan ‘Dijkweg nabij 11 te Naaldwijk’

1. Inleiding

Recent is een bestemmingsplan gepubliceerd voor ‘Dijkweg nabij 11 te Naaldwijk’. Het bestemmingsplan maakt de bouw van een appartementencomplex met 20 appartementen en op de begane grond een maatschappelijke ruimte mogelijk op de ‘Harmonie’-locatie, gelegen in het centrum van Naaldwijk op de hoek Verdilaan/Dijkweg.

De Historische Vereniging Naaldwijk-Honselersdijk (HVNH) is van mening dat het voorgenomen bouwplan strijdig is met bestaand beleid van de gemeente Westland. Bovendien zou de bouw desastreuze gevolgen hebben voor de historische kwaliteit van de Dijkweg. We lichten dit toe in deze zienswijze.

2. Belanghebbende

HVNH heeft de volgende drie doelstellingen in haar statuten opgenomen:

Doelstelling 1: Objectenbescherming
Het in kaart brengen, onderzoeken en actief beschermen van historisch waardevolle gebouwen, terreinen, waterwegen, zaken en goederen, alsmede de restanten hiervan, zowel boven als onder het maaiveld.

Doelstelling 2: Kennisontwikkeling
Het verzamelen van historische gegevens en documenten, ontwikkelen van kennis, én beschikbaar stellen van die kennis, gefocust op door de vereniging vastgestelde thema’s. Het gedocumenteerde materiaal wordt na afronding van een thema zoveel mogelijk ondergebracht bij het Westlands Museum en het Historisch Archief Westland.

Doelstelling 3: Kennisverspreiding
Het geven van voorlichting en informatie over historisch relevante zaken van zowel eigen ontwikkelde kennis, als van kennis, ontwikkeld door derden.

Op basis van doelstelling 1 dienen wij deze zienswijze in.

3. Visie HVNH

De Dijkweg is een historische weg van Naaldwijk (Herenstraat) naar Honselersdijk, en verder

naar Loosduinen en Den Haag (v.v.). De Molenstraat, het verlengde van de Dijkweg, is van oudsher een dorpsstraat, met de bebouwing aaneengesloten langs de weg, zónder voortuin. De Dijkweg is vanouds juist een meer landelijk gelegen weg, met luxere, vrijstaande huizen, maar ook enkele rijtjeswoningen. De meeste panden langs de Dijkweg zijn meer dan 100 jaar oud en daarmee is het een uniek stukje Naaldwijk, dat terecht bescherming heeft verkregen middels de dubbelbestemming 'Waarde – karakteristiek'.

In de documenten van het concept bestemmingsplan zijn ons inziens hinderlijke fouten gemaakt, danwel verkeerde voorstellingen van zaken gegeven die ons de indruk geven dat deze documenten zijn toegeschreven naar de wensen van de vastgoedorganisatie i.p.v. dat er een objectieve afweging is gemaakt. Het baart ons zorgen. Voorbeelden:

Geen naastgelegen kantoorpand
Er wordt op diverse plekken gesuggereerd dat er naast het te bouwen pand een kantoorpand staat. Zo staat er op blz. 6: "Aan de zuidwestzijde van het plangebied is een kantoorpand met bijbehorende parkeervoorzieningen gelegen. Tevens is aan deze zijde de entree van de begraafplaats gelegen. Deze begraafplaats is ten zuidoosten van het plangebied gesitueerd". De waarheid is dat er "Aan de zuidwestzijde èn aan de zuidoostzijde van het plangebied een begraafplaats is gelegen". Op blz 40 eenzelfde verhaal: "Die kleinschaligheid is in de directe omgeving overigens ook al flink verstoord door andere kantoor- en winkelpanden, het Westlandtheater (Stokdijkkade 3, zie afbeelding 14),en het gebouw aan de Havenstraat dat naast het plangebied gelegen is.". De waarheid is dat er "naast het plangebied een begraafplaats gelegen is."

Beeldvorming Verdilaan
De beeldvorming m.b.t. de Verdilaan wordt onrecht aangedaan. De volgende teksten zijn in het document opgenomen:
- Blz 20: "De Verdilaan is een nieuwe hoofdontsluitingsweg dwars op de dijkweg. Aan de Verdilaan liggen voor de kern Naaldwijk belangrijke functies, waaronder het gemeentehuis en het busstation. Gezien de aard en betekenis van de Verdilaan is hier een grotere en hogere bebouwing mogelijk. De bebouwing op de hoek van de Verdilaan en de Dijkweg zal zowel dienen aan te sluiten bij de meer stedelijke aard van de Verdilaan en het dorpse karakter van de Dijkweg."
- Blz 43: "De Verdilaan kenmerkt zich door grotere bouwvolumes. In het ontwerp van het gebouw komt dit ook terug."

De waarheid is als volgt: Het grootste deel van de Verdilaan - dat is (ook) het gedeelte bij de kruising met de Dijkweg - bestaat uit een mix van parkeerterreinen, groenzones en lage bebouwing. Het vormt een van de zeer weinige plekken in Naaldwijk waar wat openbaar groen is. Komend vanaf de Secretaris Verhoeffweg is er eerst Rijksmonument Bijdorp aan de rechterkant (2 bouwlagen, groen langs druivenmuren) en links Gezondheidscentrum De Kandelaar (2 bouwlagen). Voorbij de kruising met de Dijkweg bevindt zich links het parkje rondom het oorlogsmonument (met ernaast het eerste tramstation van 2 bouwlagen hoog) en rechts het grasveld waar nu de bouwplannen voor gemaakt zijn. Vervolgens rechts het vele groen van de katholieke begraafplaats en verderop links een parkje. Dán is er rechts een parkeerterrein en vervolgens kleinschalige bebouwing (kantoren, 2 bouwlagen). Aan de linkerkant een groenstrook met daarachter bebouwing, startend met 3 bouwlagen.
Pas na de kruising met de Stokdijkkade komt er meer intensieve kernbebouwing in beeld met het gemeentehuis, het te slopen verzorgingstehuis, de bushaltes en de supermarkt. Maar ook hier ligt rechts nog een groter groengebied.

De conclusie is dat De Verdilaan zich tot aan de Stokdijkkade kenmerkt als landelijk en kleinschalig (overwegend 2 bouwlagen), en dus niet door "grotere bouwvolumes". Er is daar ook geen sprake van "meer stedelijke aard". Mocht die stedelijke aard er al zijn, dan geldt dat voor het gedeelte voorbij de kruising met de Stokdijkkade.

Historie van kerk en begraafplaats
De feitelijke weergave van de historie van de kerk(en) en de begraafplaats is niet correct danwel onvolledig. In het document wordt gerefereerd aan een kerk die zou zijn gebouwd in 1871 en gesloopt in 1935. Dat betreft een andere kerk, namelijk de kerk die stond op de plek waar nu de begraafplaats ligt (het voorhof). De geschiedenis van het plangebied is als volgt: In 1790 is hier door de katholieken een zogenaamde 'vluchtkerk' gebouwd, waarvan grootte en hoogte nauwkeurig werden bepaald. Vermeden moest worden aan het uitwendige iets aan te brengen dat het vermoeden zou kunnen wekken dat het een kerkgebouw was. Dat was de reden dat aan de straatkant een groot huis werd gebouwd dat diende als pastorie (op blz.39 wordt onterecht vermeld dat dit een "19e tot 20e-eeuwse Parochiehuis" zou zijn). De kerk bouwde men tegen de achterkant van de pastorie, dus uit het zicht. Die pastorie heeft tot 2009 bestaan, in de laatste decennia onder de naam 'Harmonie'. Dit eerste katholieke kerkgebouw na de reformatie is gesloopt rond 1870 en vervangen door de hierboven vermelde kerk van 1871 - 1935, die er náást werd gebouwd (dus buiten het plangebied, op de plek waar nu het voorhof van de begraafplaats is).

4. Onze bezwaren

Onze bezwaren m.b.t. dit voorliggende Ontwerp bestemmingsplan bestaan uit twee delen:
a) het plan is strijdig met bestaand beleid
b) het plan is funest voor de historische betekenis van omliggende panden.

Bezwaar 1: Plan strijdig met bestaand beleid

Het voorliggende ontwerp-bestemmingsplan is in strijd met het 'Bestemmingsplan Centrum Naaldwijk' en als afgeleide daarvan de vigerende Welstandsnota.

In het vigerende Bestemmingsplan Centrum Naaldwijk wordt duidelijk dat de gemeente respect heeft voor de historische elementen in de kern van het dorp Naaldwijk. In het bestemmingsplan is daartoe een paragraaf opgenomen onder de kop '**Waarde – Karakteristiek**':

Gebieden die in de dubbelbestemming Waarde - Karakteristiek vallen kenmerken zich door een te waarborgen ruimtelijke kwaliteit. In het centrum van Naaldwijk gaat het om de volgende gebieden:
- 1. het Wilhelminaplein en de Oude Kerk;
- 2. het Heilige Geesthofje;
- 3. **het historische lint Molenstraat - Dijkweg**;
- 4. het historische lint Koningstraat - Herenstraat - Julianastraat;
- 5. het historische lint 's-Gravenzandseweg - Prins Hendrikstraat;
- 6. het historische lint Zuideinde.

In dit artikel is bepaald dat bij herbouw van gebouwen en/of de herinrichting van het openbaar gebied de beeldkwaliteitseisen uit het beeldkwaliteitsplan in acht genomen moeten worden. Daarnaast is een sloopverbod zonder omgevingsvergunning opgenomen.

Welstandsnota 2016

De gemeente Westland werkt met een Welstandsnota . Doel van de welstandstoets is het behartigen van het publieke belang door de lokale overheid, waarbij de individuele vrijheid van de burger of ondernemer om te bouwen wordt afgewogen tegen het aanzien van de omgeving als algemene waarde. Met de verschijningsvorm van een bouwwerk wordt iedere voorbijganger geconfronteerd. Het beleid is opgesteld vanuit de gedachte, dat welstand een

bijdrage levert aan de totstandkoming en het beheer van een aantrekkelijke bebouwde omgeving. De volgende passage is in de Welstandsnota 2016 opgenomen:

“De gebiedsgerichte criteria zijn gebaseerd op het architectonisch vakmanschap en de ruimtelijke kwaliteit zoals die in de bestaande situatie worden aangetroffen. Deze criteria geven aan hoe een bouwwerk ‘zich moet gedragen’ om in zijn omgeving niet teveel uit de toon te vallen, en welke gewaardeerde karakteristieken uit de omgeving in het ontwerp moeten worden gebruikt. De gebiedsgerichte welstandscriteria moeten worden gezien als de gewenste eigenschappen van het bouwplan.”

Voor Centrum Naaldwijk, waar het plangebied onder valt, is een aparte paragraaf opgenomen:

Beschrijving welstandscriteria Centrum Naaldwijk in Welstandsnota (2016)

Het centrum van Naaldwijk is in de afgelopen jaren verstedelijkt. Het oude dorp is onder meer rond de kerk nog goed herkenbaar, maar de afgelopen jaren is het centrum op meerdere plaatsen vernieuwd met winkelcentrum De Tuinen en de bebouwing langs de Secretaris Verhoeffweg als meest in het oog springende voorbeelden.
Het oude dorp Naaldwijk is op een aantal plaatsen goed te herkennen. De historische bebouwing rond de Oude Kerk, de winkels aan de Molenstraat en de pandsgewijze bebouwing aan de Prins Hendrikstraat herinneren aan het kleinschalig dorp, dat Naaldwijk tot voor kort nog was. De bebouwing van meestal twee lagen met kap staat aaneengesloten met de voorgevel direct aan de straat. De rooilijnen volgen het verloop van de weg. Zadeldaken komen veel voor, soms een wolfseind of schildkap. Deze veelal klassiek opgebouwde panden hebben in de regel een hoge begane grondlaag. De architectuur en detaillering varieren. Materialen en kleuren zijn overwegend traditioneel. Gevels zijn in het algemeen representatief en in hoofdzaak van roodbruine baksteen, soms geschilderd of gepleisterd in een lichte tint. Siermetselwerk en daklijsten komen veel voor. Daken zijn gedekt met pannen. Kozijnen zijn van hout.
De recente bebouwing bepaalt met zijn grotere schaal steeds meer de sfeer van het centrum. In de afgelopen jaren zijn op verschillende plaatsen appartementengebouwen verschenen met vaak winkels, voorzieningen of bedrijven op de begane grond. Daarnaast horen ook enkele bedrijfsgebouwen, supermarkten, het gemeentehuis en het theater ‘de Naald’ tot deze getuigen van de centrumfunctie van Naaldwijk. Deze grootschalige panden hebben veelal herhaling in opbouw en gevels, maar juist bij de meest recente gebouwen is in onder meer in massaopbouw en gevelarchitectuur aansluiting gezocht bij de meer kleinschalige bebouwing in de omgeving. Waar de detaillering van de oudere complexen in het algemeen enigszins sober is, zijn de nieuwere vaak rijker uitgevoerd. Eigentijdse materialen als plaatmateriaal en puien komen voor, maar juist met baksteen is in de laatste jaren veelal aangesloten op de traditionele centrumbebouwing.
Het centrum is een gebied met veel winkels en voorzieningen. Vaak is daarvoor de begane grond afwijkend vormgegeven met etalages en entreepartijen met daarboven reclame. Bij sommige oudere panden is daarbij de gevelindeling uit evenwicht geraakt. Bij de meeste nieuwere panden is de begane grond van het begin af aan ingericht voor een publieksfunctie. Gevelreclame komt veel voor en maakt deel uit van het straatbeeld.

Waardebepaling en ontwikkeling
Naaldwijk centrum is van groot belang voor het Westland. Hier zijn winkels en centrale voorzieningen te vinden, maar ook het cultuurhistorisch belang is niet te onderschatten. Het is dus een gebied waar behoud en ontwikkeling op elkaar moeten worden afgestemd.

Bijzonder welstandsgebied
Het centrum is bijzonder welstandsgebied. Het beleid is gericht een harmonieus samengaan

van sferen en functies met een combinatie van oude en nieuwe bebouwing. In de advisering zal onder meer aandacht geschonken worden aan de afstemming van de maat en schaal van de gebouwen onderling en aan een zorgvuldige architectonische uitwerking met inbegrip van het gebruik van materiaal en kleur. Traditie en vernieuwing moeten hand in hand kunnen blijven gaan.

Naaldwijk centrum

Welstandscriteria
Bij de beoordeling van bouwplannen wordt in samenhang met de beschrijving getoetst aan de hand van de volgende criteria:

Ligging
• gebouwen staan aan de straat en maken op een enkele uitzondering na deel uit van de straatwand
• gebouwen zijn gericht op de belangrijkste openbare ruimte en hebben zonodig een meerzijde oriëntatie
• rooilijnen van hoofdmassa's volgen de weg en verspringen ten opzichte van elkaar
• nieuwbouw afstemmen op centrumfunctie van het gebied, waarbij met name de beleving op straatniveau aandacht krijgt

Massa
• gebouwen en ensembles zijn overwegend individueel en afwisselend
• de individuele woning maakt deel uit van de straatwand of het ensemble
• de bouwmassa's zijn gevarieerd van opbouw
• gebouwen bestaan uit een onderbouw van meerdere lagen met een traditionele kap of plat dak
• entreepartijen vormgeven als accenten of als zelfstandige massa's
• aan-, op- en uitbouwen zijn ondergeschikt vormgegeven als toegevoegd element of opgenomen in de hoofdmassa
• zo min mogelijk dichte gevels aan de straat

Architectonische uitwerking
• de architectonische uitwerking is zorgvuldig en gevarieerd met aandacht voor de vormgeving van details
• in de architectuur de geleding van de hoofdmassa's tonen als onderdeel van een straatwand met een doorlopende gevelritmiek
• gevels in geleding, ritmiek en stijl afstemmen op het kleinstedelijke straatbeeld, waarin bijzondere aandacht is voor entreepartijen
• de detaillering verfijnd uitwerken in kleine elementen als gootklossen, belijning en siermetselwerk
• gevels hebben een stenen plint (ook winkelpuien)
• wijzigingen en toevoegingen in stijl en afwerking afstemmen op de hoofdmassa

Materiaal en kleur
• materiaal- en kleurgebruik is overwegend traditioneel zoals baksteen en hout of terughoudend eigentijds zoals glas en metaal
• gevels in hoofdzaak uitvoeren in baksteen of vergelijkbare steenachtige materiaal en bij uitzondering voorzien van pleisterwerk of schilderen in lichte tint, hellende daken dekken met matte keramische pannen
• de verfijning van traditioneel Hollandse houten kozijnen en profileringen vormt het uitgangspunt

In bijlage A hebben wij per criterium beoordeeld of dit voorliggende ontwerp bestemmingsplan eraan voldoet of niet. Hieruit blijkt dat het plan volstrekt strijdig is met het vigerende bestemmingsplan ‘Naaldwijk Centrum’. De strijdigheden zijn als volgt samen te vatten:

- **Ligging**: Het gebouw is niet gericht op de Dijkweg en de beleving op straatniveau is negatief vanwege de enorm hoge, rechte wand, direct op de kavellijn.

- **Massa**: Het pand maakt vanwege grootte, massiviteit, kleur, materiaal, enz geen deel uit van straatwand of ensemble; Er is geen entreepartij aan de Dijkweg (anders dan een garageopening), en er zijn beperkt open gevels (die zitten namelijk aan de lange einden).

- **Architectonische uitwerking**: de gevels zijn niet afgestemd op het kleinstedelijke straatbeeld, er is geen detaillering, geen gootklossen en geen siermetselwerk.

- **Materiaal en kleur**: het materiaalgebruik is niet traditioneel en er wordt geen gebruik gemaakt van baksteen en hout. Geen gebruik van hellende daken met keramische dakpannen en er is geen verfijning met traditioneel Hollandse kozijnen en profileringen.

Bezwaar 2: Plan funest voor de historische betekenis van omliggende panden

De directe omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door historisch zeer waardevolle panden en elementen. De historie van Naaldwijk is hierin goed te herkennen. Een opsomming.
- Hotel Westlandia (Dijkweg 7), gemeentelijk monument
- Molenaarshuis (Dijkweg 9), gemeentelijk monument
- Huize Bijdorp (Dijkweg 11), tegenover het plangebied: rijksmonument
- hekwerk bij Huize Bijdorp: rijksmonument
- Prieel in achtertuin Huize Bijdorp: rijksmonument
- Katholieke begraafplaats (naast en achter plangebied): karakteristiek gebied
- Oorlogsmonument Verdilaan: gemeentelijk monument
- Eerste tramstation (Dijkweg 12): gemeentelijk monument

Enige dissonant in de nabije omgeving is het pand Dijkweg 2. Direct dáárnaast staat overigens weer het woonwinkelpand op Molenstraat 58: een gemeentelijk monument.

Het te bouwen pand komt dus centraal te staan in een belangrijke ‘monumentenbuurt’. Zaak is dat alle bestaande monumenten relevant dienen te blijven voor Naaldwijk en het Westland. Een te bouwen pand zal daarom respect moeten tonen voor de monumenten om haar heen en er zeker geen afbreuk aan moeten doen. De welstandscriteria die voor Centrum Naaldwijk gelden, zullen hier extra nauw gevolgd moeten worden. Dat betekent dat een gebouw met haar voorkant gericht moet zijn op de Dijkweg en qua grootte (massa), architectonische uitwerking en materiaal- en kleurkeuze aansluit bij de overige panden in deze monumentenbuurt.

De huidige plannen voor het te bouwen pand doen grote afbreuk aan de gehele trits aan monumentale panden in de omgeving (met dubbelbestemming Waarde-Karakteristiek), en zouden desastreuze gevolgen hebben voor de meest nabij liggende cultuurhistorische panden en terreinen:

Huize Bijdorp is een van 16 Rijksmonumenten die Naaldwijk kent en is daarmee van onschatbare waarde voor de historische uitstraling en het historische bewustzijn (notariskantoor, bejaardenhuis). Dit lage pand (twee woonlagen, goothoogte 3 meter) toont

de van oudsher weelderige, landelijke ligging van de gegoede elite in de lintbebouwing richting Naaldwijk. De bouw van een flat van vijf verdiepingen hoog (waarvan bovenste laag iets teruggetrokken), doet sterk afbreuk aan de historische waarde van Huize Bijdorp en haar monumentale buren. De gevel van het appartementencomplex staat slechts op zo'n 16 meter afstand van de gevel van Huize Bijdorp en minder dan 12 meter afstand van het rijksmonumentale sierhek.
Het appartementencomplex is op geen enkele manier een versterking voor de cultuurhistorische context van dit rijksmonument, maar doet daarentegen volledig afbreuk aan Bijdorps belangrijke plek in Naaldwijk.

De **Katholieke begraafplaats** is door de gemeente omschreven als 'karakteristiek'. De Monumentencommissie van de gemeente Westland heeft in 2015 getracht om de begraafplaats op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen, maar omdat het kerkbestuur niet mee wilde werken is dat plan niet doorgegaan. Het geeft desondanks aan dat de begraafplaats ook een belangrijke cultuurhistorische rol heeft in het centrum van Naaldwijk. Het parochiebestuur heeft plannen geuit om het achterste deel van de begraafplaats te willen ruimen. Hier is groot verzet tegen, dus het is de vraag wat de uitkomst zal zijn. Wij gaan in dit document uit van de huidige situatie: begraafplaats. Bovendien heeft het parochiebestuur aangegeven het noordwestelijke deel van de begraafplaats in ieder geval te willen behouden om het als 'rustpunt' te laten dienen voor de Naaldwijkse bevolking, én om respect te tonen voor het katholieke karakter van deze omgeving, met (voorheen) kerk, pastorie, begraafplaats, ouderengesticht, jongensschool, meisjesschool en bondsgebouw. Mochten de plannen voor ruiming van de achterliggende graven toch doorgaan, dan wil het kerkbestuur diverse grafstenen (o.a. priestergraven) naar het voorhof plaatsen en ook de knekels van de opgeruimde graven in het voorhof herbegraven. Het voorhof is dus en blijft ook 'begraafplaats', waarbij het een semipublieke functie verkrijgt/behoud als 'rustpunt in het groen'.
De voorliggende plannen gaan uit van een massief bouwwerk dat tot aan de kavelgrens van de begraafplaats wordt gebouwd. Daar maken we bezwaar tegen omwille van de privacy:

Op een begraafplaats willen bezoekers een momentje terugdenken aan overleden geliefden, en ook – gezien de functie als 'rustplek' in Naaldwijk – even rustig kunnen mijmeren. Het voorgestelde gebouw ontneemt echter alle privacy: de balkons van alle appartementen aan de zuidwest-kant van het gebouw hangen tot vlakbij de erfgrens vrijwel boven de begraafplaats. Bij bezoek aan de begraafplaats kunnen dus tientallen mensen van bovenaf op de bezoekers neerkijken. Geen prettig vooruitzicht voor potentiële bezoekers. Het doet daarmee sterk afbreuk aan de (functie van de) begraafplaats. En als reactie op de vraag in het Ontwerp-bestemmingsplan wat betreft aantasting luidt ons antwoord: "Ja, deze aantasting is onevenredig". Passende privacy kan worden gerealiseerd door een ruime groenstrook te plaatsen tussen de kavelgrens (van de begraafplaats en het bouwplan) en de zijgevel van het pand. De VNG-norm (Handreiking Bedrijven en milieuzonering, 2009) is normaal gesproken 10 meter. Een alternatief is een blinde gevel. In de planbeschrijving wordt gesuggereerd dat dit aan de zuidoost kant wél gebeurt (met een 'of' dat er een setback van 1 meter wordt gerealiseerd). Voor de zuidwestgevel staat echter geen blinde gevel ingetekend, maar de eerder vermelde balkons.

5. Er moet ons nog iets van het hart

In de Erfgoedwet (2016) is vastgelegd hoe met ons erfgoed wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarbij heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend. Overbodige regels zijn geschrapt en de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het cultureel erfgoed ligt waar mogelijk bij het erfgoedveld zelf. Die verantwoordelijkheid pakken wij – als erfgoedorganisatie met uitsluitend vrijwilligers - graag op; het is zelfs vastgelegd in

onze statuten. En opkomen voor behoud van erfgoed is in de gemeente Westland geen overbodige luxe; het is hard nodig om het weinige dat we nog hebben, in ere te houden.

Waar we pijn van in onze buik hebben gekregen, is de ‘Cultuurhistorische EffectRapportage (CHER) die als bijlage van het ontwerp-bestemmingsplan is meegestuurd. Het schokt ons dat een bureau (Vestigia in Amersfoort) dit op papier durft te zetten. Men heeft getracht om uiterst kromme zaken alsnog recht te maken. Men constateert in de analyses dat het voorliggende bouwplan op vele fronten niet of niet voldoende aansluit bij de criteria voor de beeldkwaliteit, maar toch concludeert men uiteindelijk “dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen de gestelde eisen, en recht doet aan de cultuurhistorische kenmerken van het gebied.” Bizar.

We hebben contact opgenomen met zowel (commercieel) bureau Vestigia als met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Uit deze gesprekken is ons duidelijk geworden dat het maken van een CHER niet voorbehouden is aan gespecialiseerde en/of gecertificeerde bureaus, maar dat iedereen een CHER mag opstellen. Een opsteller van een CHER kan een rapportage dus kleuren zoals hij/zij wil. Vestigia zei ons onafhankelijk en objectief advies te willen geven, maar vertelde ons wel dat de opdrachtgever een heel kritische houding had naar het bureau. Het resultaat hiervan zien wij terug in dit gekleurde rapport.

Doordat de gemeente een samenvatting van het Vestigia-rapport een-op-een heeft overgenomen, lijkt deze mening een ‘objectieve’ lading te krijgen, terwijl het dat geenszins is. We verwijzen nogmaals graag naar bijlage A, waarin puntsgewijs is weergegeven waar het bouwplan niet voldoet aan de criteria voor de beeldkwaliteit. Het bevreemdt ons dat de gemeente een dergelijk onderzoek zonder ook maar een enkele aantekening op kan/wil nemen in de plannen. De gemeenschap moet er toch op kunnen rekenen dat de gemeente serieus met haar eigen beleid omgaat, en niet meegaat in gekleurde praatjes van commerciële bureaus.
Wij pleiten er daarom voor om de voorliggende CHER terzijde te schuiven en een ander bureau een serieus onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren. Een bureau dat zijn hart primair bij het cultuurhistorisch erfgoed heeft liggen en niet primair bij de wensen van de opdrachtgever.

Bestuur Historische Vereniging Naaldwijk-Honselersdijk
p/a De Korenbloem 17
2671LH Naaldwijk
info@hvnh.nl
www.hvnh.nl